

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30, 1780 København V
landbrugsstotte-geodata@lbst.dk
J.nr. 24-11-000039

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer på høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2025/2026 m.v.

Generelt

Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for, at reglerne for kontrol og sanktioner nu står sammen med ordningsbekendtgørelsen, hvilket både er lovteknisk mere sædvanligt og samtidig gør ordningernes konsekvenser mere gennemskuelige for læseren.

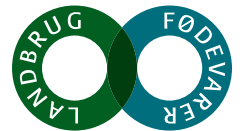
Satellitbaseret kontrol

I §31 fremgår bestemmelserne vedrørende satellitbaseret kontrol af tilskudsordningen. Formålet med satellitkontrollen er at sikre en bedre regeloverholdelse, da der reelt er tale om 100 pct. kontrol. Idet der i bekendtgørelsen ikke er nævnt noget om fysisk kontrol, antager Landbrug & Fødevarer, at de målrettede efterafgrøder med tilskud i 2025, vil blive kontrolleret via satellit i stedet for, som nu, ved fysisk kontrolbesøg på bedriften. Det vil i givet fald medføre 100 pct. kontrol af de målrettede efterafgrøder, og en betydelig omkostning for landbrugere i forhold til høringssvar via georefererede billeder og øvrig besvarelse af høringen.

Derudover mener Landbrug & Fødevarer, at det ikke er nødvendigt, at sanktioner har en afskrækkende effekt, når der ikke længere er tale om stikprøvekontrol på f.eks. 5 pct. af populationen. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at sanktionerne (omregningsfaktorer m.v.) skal reduceres for de forhold, der kontrolleres ved hjælp af satellitkontrollen.

Samtidig er det vigtigt, at satellitkontrollen indeholder et vejledende aspekt, så landmanden kan nå at agere, inden kontrollen medfører sanktioner. Det kan f.eks. være en mulighed for, at ansøgeren kan trække en del af sin ansøgning tilbage, eller at ansøgeren kan gå ud i marken og rette op på det forhold, som satellitkontrollen har konstateret. For Landbrug & Fødevarer er det væsentligt, at landmanden har denne mulighed for at agere.

Imidlertid har Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) strammet op på fortolkningen og betydningen af den frist, der er fastsat for tilbagetrækning af ansøgninger i Ansøgningsbekendtgørelsen. Det betyder, at hvis der efter den 15. november (tilbagetrækningsfristen) kommer et høringsbrev vedrørende satellitkontrol (eller en fysik kontrol), kan ansøgeren ikke længere trække sin ansøgning tilbage og dermed undgå sanktioner.

Landbrug & Fødevarer mener, at dette er en helt urimelig skærpelse af regelforvaltningen, som indskrænker ansøgnernes mulighed for at agere og rette op. Landbrug & Fødevarer mener, at denne skærpelse af regelforvaltningen skal tilbagerulles. Alternativt skal det sikres, at sanktionssystemet i ordningen ændres, så det ikke giver sanktioner – men blot en reduktion i det støtteberettigede areal - hvis der kommer en underkendelse via kontroller udført efter 15. november.

I efteråret 2024 har SGAV desuden indført satellitkontrol af destruktionsfristen for målrettede efterafgrøder med tilsagn. Det har medført en række fejlbreve, primært fordi høringen tog udgangspunkt i fællesskema-data fra foråret 2024, og ikke i data efter ændringsfristen 10. september 2024. Landbrug & Fødevarer er også bekendt med, at marker anmeldt med virkemidlet "nedsat N-kvote" har modtaget høringsbrev på trods af, at det er et virkemiddel, der ikke skal kontrolleres på bedriftsniveau eller markniveau. Landbrug & Fødevarer vil derfor opfordre til, at disse fejl undgås, særligt såfremt satellitkontrol gradvist bliver mere udbredt.

Sanktion og støttenedsættelser

Beregningen af sanktion og støttenedsættelse ved underkendelse af de målrettede efterafgrøder er meget kompliceret. Det er derfor vigtigt, at der i vejledningen indsættes flere eksempler på beregning af sanktion og støttenedsættelser - gerne flere eksempler end der fremgik af vejledning for kontrol og administrative sanktioner 2024.

Tekstnære bemærkninger

§9, stk. 3

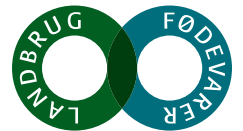
Landbrug & Fødevarer mener, at der i en kontrolsituation bør være mulighed for at få godkendt "andre alternativer" som erstatning for underkendte efterafgrøder/alternativer. Denne sætning bør derfor slettes i bekendtgørelsen: *"Den placering med tilknyttet virkemiddel, der er registreret i fællesskema 10. september 2024, er bindende for de tilsagnsbetingelser, der skal opfyldes"*.

Overordnet stiller styrelsen krav om stedfast indberetning på markniveau med det korrekte virkemiddel i Fællesskemaet senest 10. september. Landbrug & Fødevarer ønsker effekten af kravet uddybet. Landbrug & Fødevarer kan umiddelbart ikke genkende, at kravet om stedfasthed tilstrækkeligt påvirker effekten af de målrettede virkemidler, hvorfor kravet med fordel kan udgå.

Såfremt kravet om stedfast indberetning på markniveau med det korrekte virkemiddel fastholdes, ser Landbrug & Fødevarer gerne, at der i forbindelse med en fysisk kontrol er mulighed for at få godkendt andet virkemiddel, i stedet for at få en underkendelse.

Landbrug & Fødevarer er bekendt med en række kontroller, hvor landmanden har byttet om på virkemidler. Det målrettede tiltag er altså indberettet på den korrekte mark men med et forkert virkemiddel. Det kunne f.eks. være, at mark 1 er anmeldt med "efterafgrøder" og mark 2 med "tidligt sået vintersæd", og i marken har landmanden byttet om på virkemidlerne.

I det nuværende kontrol set-up underkendes de etablerede tiltag i ovenstående mark 1 og mark 2 – på trods af, at der er etableret virkemidler, der har effekt på kvælstofudvaskningen, hvilket er ærgerligt.

Det bør derfor fremadrettet være muligt ved en fysisk kontrol at få godkendt andre virkemidler end anmeldt i Fællesskemaet.

§11, stk.1, 5)

Det er et stort ønske fra landets planteavlskonsulenter (og dermed landbrugerne) om, at det skal være muligt at indberette marker anmeldt under GLM7 med afgrødekode 218 "majs med græsudlæg" som en ikke-kompenseret målrettet efterafgrøde.

Det nuværende ansøgnings-setup er meget tungt og unødvendig kompliceret for ansøgerne. Det er svært at vurdere i det enkelte år, hvilke marker med majs med græsudlæg, der har behov for at blive anmeldt med afgrødekode 218 for at bevare muligheden for at have majs på marken i mere end 3 år. Mange ønsker derfor, for en sikkerheds skyld, at anmelde marker med majs med græsudlæg med afgrødekode 218 – selvfølgelig under forudsætning af, at betingelserne for denne anmeldelse overholdes.

Ovenstående medfører, at mange marker med afgrødekode 218 forventeligt skal anmeldes som obligatorisk efterafgrøde under målrettet kvælstofregulering i 2025. I 2023 blev ca. 130.000 ha anmeldt med afgrødekode 218 "majs med græsudlæg", og ca. 49.000 ha med afgrødekode 216 "majs". Anmeldelsen af obligatoriske efterafgrøder skal ske i GKEA i Tast Selv og kan først ske, når et evt. obligatorisk krav udmeldes af SGAV. Det obligatoriske krav udmeldtes typisk i ultimo juni måned. Det betyder, at arbejdsopgaven for anmeldelse af arealer under målrettet kvælstofregulering er blevet meget større, hvilket medfører øgede omkostninger for landmanden, da anmeldelsen ikke kan ske på samme tidspunkt (og i samme skema) i forbindelse med årets ansøgning ved indsendelse af Fællesskemaet.

Landbrug & Fødevarer foreslår derfor fortsat en anden og mere smidig løsning. Se følgende tekstforslag: *Arealer, der anmeldes med afgrødekode 218 "Majs med græsudlæg" eller evt. afgrødekode 157 "Kartofler, spise – tidligt høstede med efterafgrøder", kan anmeldes som frivillige målrettede efterafgrøder, men uden at arealerne modtager tilskud. Det vil sige, at arealer anmeldt med afgrødekode 218 vil kunne opnå tilsagn til målrettede efterafgrøder, men uden tilskud.*

§21

Landbrug & Fødevarer kan konstatere, at terminologien "forpligtelse" og "kriterier for tilskudsberettigelse" i hhv. stk. 1, og stk. 2, umiddelbart er i overensstemmelse med den præjudicielle afgørelse i C-6/23 – Baramlay, hvorefter "støtteberettigelseskriterier" er et forudgående krav for en støtteansøgnings gyldighed, hvorimod "forpligtelser" er efterfølgende betingelser, som ansøger forpligter sig til at iagttage ved tildeling af støtte.

Med venlig hilsen

Mathilde Ganderup Friedrichsen
Konsulent

Vand & Natur

M +45 2290 2550
E magf@lf.dk